

Olsztyn, 2.03.2018 r.

Prof. dr hab. Bogdan Lewczuk
Katedra Histologii i Embriologii
Wydział Medycyny Weterynaryjnej
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie

**Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
dr wet. Anny Zacharko-Siembida, przygotowana na zlecenie Dziekana Wydziału
Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w związku z
postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego**

1. Przebieg pracy zawodowej

Dr wet. Anna Zacharko-Siembida ukończyła Wydział Medycyny Weterynaryjnej Akademii Rolniczej w Lublinie w 1995 roku. Stopień naukowy doktora nauk weterynaryjnych uzyskała w 2004 roku, w oparciu o rozprawę doktorską pt. „Ustalenie autonomicznych oraz trzewno-czuciowych ośrodków nerwowych dla gruczołu krokowego psa”, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Zbigniewa Boratyńskiego.

W 1996 roku Habilitantka została zatrudniona w Instytucie Anatomii Zwierząt (obecnie Katedrze Anatomii i Histologii Zwierząt) Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie na stanowisku asystenta. Od 2004 roku pracuje w wyżej wymienionej jednostce na stanowisku adiunkta.

Dr wet. Anna Zacharko-Siembida odbyła staże naukowe w Katedrze Anatomii Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UWM w Olsztynie (3 miesiące, 2002/2003 r.) oraz w Department of Normal and Pathological Morphology and Forensic Veterinary Medicine, Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnology we Lwowie (2 miesiące, 2017 r.).

2. Ocena dorobku naukowego

Dorobek naukowy dr wet. Anny Zacharko-Siembida obejmuje 28 prac oryginalnych (w tym 5 stanowiących osiągnięcie naukowe w rozumieniu w art. 16. ust 1 i 2 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r.) oraz 24 komunikaty prezentowane na konferencjach krajowych i zagranicznych. Habilitantka jest pierwszym Autorem w 9 pracach oryginalnych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że aż 23 prace oryginalne zostały opublikowane w czasopiśmie indeksowanych w bazie JCR. Sumaryczny IF tych czasopism nie jest wysoki, bowiem wynosi 15,467. Liczba punktów MNiSZ za dorobek Habilitantki wynosi 337 (wg punktacji obowiązującej w roku publikacji). Indeks Hirscha dr wet. Anny Zacharko-Siembida według bazy Web of Science wynosi 5, a liczba cytowań - 74.

Dorobek Habilitantki został znacznie powiększony w okresie po uzyskaniu stopnia doktora, bowiem w tym czasie zostało opublikowanych aż 19 z 28 prac oryginalnych i co godne odnotowania - wszystkie prace z tego okresu znajdujemy w bazie Web of Science. Dorobek po uzyskaniu stopnia doktora charakteryzuje sumaryczny IF wynoszący 14,445 oraz sumaryczna liczba punktów MNiSW równa 290.

Dorobek naukowy dr wet. Anny Zacharko-Siembida jest spójny tematycznie i koncentruje się wokół źródeł i charakterystyki immunochemicznej unerwienia narządów wewnętrznych zwierząt domowych. Można w nim wyróżnić następujących nurty:

- badania nad pochodzeniem aferentnych i eferentnych włókien nerwowych zaopatrujących narządy wewnętrzne zwierząt domowych,
- badania nad ekspresją związków biologicznie aktywnych we włóknach nerwowych unerwiających narządy wewnętrzne zwierząt,
- badania kodu chemicznego neuronów zwojów nerwu błędnego,

- badania nad wpływem czynników żywieniowych na ekspresję związków biologicznie aktywnych w neuronach obwodowego i centralnego układu nerwowego.

Prace oryginalne wchodzące w skład dorobku naukowego Habilitantki zostały wykonane z użyciem nowoczesnych, prawidłowo dobranych metod badawczych, takich jak: 1) technika wstecznego transportu neuronalnego znaczników, umożliwiającą precyzyjną identyfikację i charakterystykę morfologiczną neuronów zapatrujących badane struktury, 2) pojedyncze, podwójne i potrójne barwienia immunofluorescencyjne oraz 3) analiza ilościowa neuronów. Metody te były umiejętnie łączone, co pozwoliło na uzyskanie wartościowych i niepodważalnych wyników. Publikacje są bardzo starannie i przejrzysto zredagowane oraz ilustrowane wysokiej jakości fotografiami mikroskopowymi.

Badania dr wet. Anny Zacharko-Siembida istotnie przyczyniły się do powiększenia istniejącego stanu wiedzy na temat unerwienia narządów wewnętrznych zwierząt domowych, w szczególności ślinianki podżuchwowej, trzustki, dwunastnicy i gruczołów opuszkowocewkowych owcy oraz prostaty psa i grasicy świni.

Prace badawcze Habilitantki mają charakter morfologicznych badań opisowych, których celem jest coraz lepsze poznanie budowy organizmów i w konsekwencji zrozumie ich funkcjonowania w zdrowiu i w chorobie. Osobiście uważam ten rodzaj badań za niezwykle istotny, wnoszący bardzo wiele do rozwoju nauki, bowiem wciąż liczne aspekty budowy organizmów zwierząt na poziomie mikroskopowym i submikroskopowym są niewystarczająco wyjaśnione. Niestety, redaktorzy wielu czasopism naukowych, w tym anatomicznych, w podgoni za uzyskaniem jak największych wartości IF bardzo często preferują badania eksperymentalne, zwłaszcza takie w których uzyskano spektakularne wyniki. Sytuacja ta znacznie utrudnia publikację morfologicznych prac opisowych. Zapewne, fakt ten znajduje również odzwierciedlenie w składzie listy czasopism, w których opublikowano oceniany dorobek. Co więcej, badania na zwierzętach gospodarskich

przegrywają w konkurencji o cytowania z badaniami na gryzoniach laboratoryjnych, które są łatwiejsze do wykonania i którymi zajmuje się większa liczba badaczy. Pomimo trudności misją weterynaryjnych nauk podstawowych jest przede wszystkim badanie budowy i funkcjonowanie organizmów zwierząt domowych i prowadzenie badań porównawczych, co dr wet. Anna Zacharko-Siembida skutecznie realizuje.

Jako bardzo ciekawe i niezwykle ważne oceniam również badania Habilitantki nad wpływem czynników żywieniowych na ekspresję związków biologicznie aktywnych w neuronach obwodowego i centralnego układu nerwowego. Wyjaśnienie zależności pomiędzy dietą a funkcjonowaniem układu nerwowego cewy pokarmowej może przyczynić się do zrozumienia patogenyzy wielu groźnych schorzeń, w tym występujących u ludzi.

Podsumowując dorobek naukowy dr wet. Anny Zacharko-Siembida oceniam wysoko, jako w pełni uzasadniający nadanie Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego. O bardzo dobrej ocenie dorobku Habilitantki decydują głównie: 1) wysoka jakość wykonanych badań i płynący z nich, dający się precyzyjnie zdefiniować, wkład w rozwój nauk o życiu, 2) spójność tematyczna i konsekwentne dążenie do wyjaśnienia badanych zjawisk, 3) opublikowanie prawie wszystkich prac (wszystkich po uzyskaniu stopnia doktora) w czasopismach posiadających IF, 4) względnie wysoka liczba cytowań publikacji i wartość indeksu H, świadczące o zainteresowaniu wykonanymi przez Habilitantkę badaniami.

Habilitantka uczestniczyła lub uczestniczy jako wykonawca w realizacji 5 projektów badawczych, finansowanych ze środków krajowych:

1. „Eksperymentalne badania nad lokalizacją ośrodków nerwowych autonomicznych dla narządów rozrodczych i gruczołu sutkowego u suki” - projekt badawczy Komitetu Badań Naukowych 5 PO6K 001 13 realizowany w latach 1997-1999;

2. „Eksperymentalne badania nad lokalizacją autonomicznych ośrodków nerwowych gruczołu sutkowego u sukii” - projekt badawczy Komitetu Badań Naukowych 5 P06K 024 18 realizowany w latach 2000-2002;
3. „Lokalizacja współczulnych oraz czuciowych neuronów zaopatrujących śliniankę podżuchwową u owcy” - projekt badawczy Ministerstwa Nauki i Informatyzacji 3 P06K 019 25 realizowany w latach 2003-2004;
4. „Noradrenergiczne, cholinergiczne i peptyderygiczne unerwienie trzustki u owcy” - projekt badawczy Ministerstwa Edukacji i Nauki 2 P06K 001 29 realizowany w latach 2005-2006;
5. ”Strategia zapewnienia i ewaluacji bazy tanich, efektywnych i bezpiecznych paszowych surowców energetycznych do produkcji zwierzęcej w oparciu o zasoby krajowe ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych odmian żyta”- projekt badawczy NCBiR z programu Biostrateg II realizowany w latach 2015-2018.

Zatem, można stwierdzić, że dr wet. Anny Zacharko-Siembida posiada doświadczenie w zakresie realizacji projektów badawczych.

2. **Ocena jednotematycznego cyklu publikacji pt. „Ekspresja w obwodowym układzie nerwowym świni transkryptu regulowanego kokainą i amfetaminą (CART) oraz jego kolokalizacja z wybranymi związkami biologicznie aktywnymi”, przedstawionego przez Habilitantkę jako osiągnięcie naukowe o którym mowa w art. 16 ust. 1 oraz 2 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r.**

Podstawę wszczęcia postępowania habilitacyjnego dr wet. Anny Zacharko-Siembida stanowi cykl pięciu prac oryginalnych, opublikowanych w latach 2014 - 2017:

- Zacharko-Siembida A, Kulik P, Szalak R, Lalak R, Arciszewski MB. Co-expression patterns of cocaine- and amphetamine-regulated transcript (CART) with neuropeptides in dorsal root ganglia of the pig. *Acta Histochemica* 2014; 116: 390-398
- Zacharko-Siembida A, Arciszewski MB. Cocaine- and amphetamine-regulated transcript-like immunoreactivity (CART-LI) in intramural ganglia of porcine urinary bladder trigone. *Medycyna Weterynaryjna* 2014; 70: 594-598
- Zacharko-Siembida A, Arciszewski MB. Immunoreactivity to cocaine- and amphetamine-regulated transcript in the enteric nervous system of the pig and wild boar stomach. *Anatomia Histologia Embryologia* 2014; 43: 48-55
- Zacharko-Siembida A, Matysek M, Szalak R, Radlińska A, Obszańska K, Arciszewski MB. Distribution and immunohistochemical characteristics of cocaine- and amphetamine-regulated transcript-positive nerve elements in the pelvic ganglia of the female pig. *Polish Journal of Veterinary Sciences* 2017; 20: 173-184
- Zacharko-Siembida A, Matysek M, Szalak R, Arciszewski MB. An immunohistochemical study of cocaine- and amphetamine-regulated transcript (CART) expression in the pterygopalatine ganglion of the pig. *Acta Veterinaria - Beograd* 2017;67: 397-408

Wszystkie prace wchodzące w skład ocenianego cyklu zostały opublikowane w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, indeksowanych w bazie JCR. Ich sumaryczny IF wynosi 3,301, zaś suma punktów MNiSW - 85. We wszystkich pracach wchodzących w skład cyklu dr wet. Anny Zacharko-Siembida jest pierwszym autorem. Według deklaracji współautorów Jej udział wynosi od 80 do 90 % i obejmuje opracowanie koncepcji badań, realizację części eksperymentalnej oraz przygotowaniu manuskryptu. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na bardzo duży zakres wykonanych badań oraz znaczną ilość wyników

prezentowanych w pracach, co świadczy o ogromnym wkładzie pracy włożonym w ich przygotowanie.

Wspólnym mianownikiem prac wchodzących w skład omawianego cyklu jest polipeptyd o nazwie „transkrypt regulowany amfetaminą i kokainą”, w skrócie CART. Generalnym celem badań było określenie występowania CART w wybranych strukturach obwodowego układu nerwowego świni oraz jego kolokalizacji z innymi związkami biologicznie czynnymi. Do badań wybrano czuciowe zwoje rdzeniowe odcinka lędźwiowego, zwoje spłotu miednicznego, zwoje trójkąta pęcherza moczowego, zwoje skrzydłowo-podniebienne oraz zwoje śródścienne żołądka. Materiał pobierano od świń w wieku około 6 tygodni i utrwalano immersyjnie. Występowanie badanych związków określano na podstawie podwójnych lub potrójnych barwień immunochemicznych. Publikacje wchodzące w skład cyklu są bardzo starannie zredagowane i ilustrowane wysokiej jakości mikrofotografiami. Prezentacji wyników towarzyszy bardzo ciekawa i wartościowa dyskusja.

Wśród najważniejszych rezultatów wykonanych badań należy wymienić stwierdzenie, że

- w zwojach rdzeniowych około 10 % neuronów wykazuje ekspresję CART i peptyd ten współwystępuje z substancją P, peptydem kodowanym genem kalcytoniny, leu-enkefaliną oraz kalbindyną;
- w zwojach trójkąta pęcherza moczowego komórki CART-pozytywne stanowią tylko około 3 % neuronów i z reguły zawierają peptyd stymulujący przysadkową cyklazę adenylową;
- w zwojach spłotu miednicznego populacja neuronów CART-pozytywnych jest również niewielka (około 5%) i są to neurony cholinergiczne;
- w zwojach skrzydłowo-podniebnych neurony CART-pozytywne stanowią około 5 % komórek nerwowych i zawierają naczyniowoaktywny peptyd jelitowy.

- w żołądku CART obecny jest w od 20 do 40 % neuronów spłotu błony mięśniowej, ale nie występuje neuronach spłotu błony podśluzowej; kolokalizuje głównie z galaniną i substancją P.

Każda z publikacji wchodzących w skład cyklu w istotny sposób przyczynia się do powiększenia istniejącego stanu wiedzy na temat badanych struktur układu nerwowego, dostarczając danych na temat obecności oraz charakterystyki komórek i włókien nerwowych zawierających CART. Całość cyklu pokazuje różnorodność funkcji jakie mogą pełnić neurony CART-pozytywne w zależności od ich lokalizacji. Szkoda, że w „Autoreferacie” Habilitantka nie zamieściła kompleksowej, łącznej analizy uzyskanych danych

Podsumowując, jednotematyczny cykl publikacji zatytułowany „Ekspresja w obwodowym układzie nerwowym świni transkryptu regulowanego kokainą i amfetaminą (CART) oraz jego kolokalizacja z wybranymi związkami biologicznie aktywnymi” ma oryginalny, nowatorski charakter i stanowi znaczny wkład Habilitantki w rozwój reprezentowanej przez Nią dyscypliny naukowej. Tym samym w pełni spełnia wymogi określone w art. 16 „Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki” z dnia 14 marca 2003 r.

4. Ocena działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej i organizacyjnej

Dr wet. Anny Zacharko-Siembida prowadzi zajęcia dydaktyczne w formie wykładów i ćwiczeń z przedmiotów:

- *Anatomia zwierząt* dla studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie;
- *Anatomia topograficzna* dla studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie;

- *Anatomia chirurgiczna małych zwierząt* dla studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie;
- *Anatomia zwierząt* dla studentów Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki UP w Lublinie;
- *Paleontologia* dla studentów Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki UP w Lublinie.

Na szczególne podkreślenie zasługuje udział Habilitantki w przygotowaniu i opublikowaniu dwóch monografii o charakterze podręcznikowym:

- Arciszewski MB, Zacharko-Siembida A. „Układ nerwowy jelitowy”. Novae Res, Gdynia 2008
- Arciszewski MB, Trębicka K, Zacharko-Siembida A. „Ilustrowany atlas układu szkieletowego kota”. Morpol, Lublin 2016

Habilitantka pełniła rolę promotora pomocniczego w zakończonym przewodzie doktorskim dr. n. wet. Pawła Kulika pt. „Ekspresja wybranych neurotransmiterów i neuropeptydów w grasicy świni oraz lokalizacja projektujących do grasicy współczulnych neuronów eferentnych”.

Na wysoką oceną zasługuje również aktywność dr wet. Anny Zacharko-Siembida w prezentowaniu wyników badań, bowiem aktywnie uczestniczył w licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Wygłaszała referaty między innymi podczas XVIII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Anatomicznego w Łodzi w 1999 r., XXXI Kongresu Polskiego Towarzystwa Anatomicznego w Dolinie Charlotty w 2013 r. oraz XXIV International Symposium on Morphological Sciences w Stambule w 2015 r.

Habilitantka wykonała 5 recenzji oryginalnych prac twórczych, w tym dla renomowanych czasopism zagranicznych, np. *Histology and Histopathology*.

W ramach promocji nauki i wiedzy uczestniczyła w XII edycji Lubelskiego Festiwalu Nauki (we wrześniu 2017 roku), prezentując wykłady dla uczniów szkół gimnazjalnych oraz szkół ponadgimnazjalnych z zakresu anatomii.

Habilitantka jest członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, Polskiego Towarzystwa Anatomicznego oraz Polskiego Towarzystwa Histochemików i Cytochemików. Dr wet. Anna Zacharko-Siembida pracowała w komitetach organizacyjnych:

- Sympozjum z okazji obchodów 70-lecia Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Lublinie, 19-20 wrzesień 2014, Lublin,
- XV Kongres Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, 22-24 września 2016 Lublin.

Za działalność naukową i organizacyjną Habilitantka została wyróżniona:

- Nagrodą zespołową II stopnia Rektora UP w Lublinie za osiągnięcia naukowe w 2008 r.
- Nagrodą indywidualną II stopnia Rektora UP w Lublinie za osiągnięcia naukowe w 2015 r.
- Nagrodą indywidualną II stopnia za osiągnięcia dydaktyczne w 2017 r.

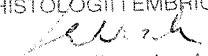
Podobnie jak osiągnięcia naukowe Habilitantki, również Jej działalność dydaktyczna, popularyzatorska i organizacyjna zasługują na bardzo wysoką ocenę.

5. Podsumowanie

W oparciu o przedstawioną powyżej analizę dorobku naukowego oraz działalności dydaktycznej i organizacyjnej stwierdzam, że dr wet. Anna Zacharko-Siembida spełnia zawiązka wymagania stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego zawarte w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki” z dnia 14 marca 2003r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 65, poz. 595,

tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 1789) oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165).

Wnoszę zatem o podjęcie dalszych czynności w postępowaniu o nadanie Kandydatce stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk weterynaryjnych.

KIEROWNIK KATEDRY
HISTOLOGII I EMBRIOLOGII

prof. dr hab. Bogdan Lewczuk